

crkva u svijetu

PRILOZI

LITHOSTROTOS

Stanislav Šodan

Rođen si. Uzrok nije bitan. Očovječen. Ljubavlju okružen. Još si malen. Rasteš. Goje te. Počinju prve pljuske. Zabrane. Nejasnoće. Čuđenja. I onda spoznaja: ovo je život.

Živim, dakle umrijet ću. Teško je to za glave. Koči tempo. Stoljeća imaju red. Slijediš ih. Počinješ sa slovima. Brojiš. Obavljaš intelektualizaciju. Kad je glava primila podatke, krećeš. Biraš klub. Boju. Znak. Polako se uživljuješ. Navijaš. Hraniš se razlikama. Obožavaš svoju ogradu.

Stoljetni mir traje. Povijest te ljubi. Nastavljač si. Nisi opasan.

Ali!

Zdrma On stoljeća. Ravno pod temelje povijesti grunu Nazarećanin. Čovjek.

Ja sam Svjetlo, reče. Poremeti ciklus. Prepadoše se mrakovi. Životni ritmovi izgubiše korak. Normama zastade dah. Čovjek dohvati oružje. Strahovi se prestrašiše.

A On, neuredan, u znojnoj plahti, koraknu usred službene higijene. Ostavi trag. Ozbiljnosti se zacrveniše. Dah im zastade. Zaprijetiše mu bogom. Garniturom svevišnjih.

Podigoše zlatno tele i kleknuše. Zazivahu resorske bogove.

Pokretom lijeve ruke obori im sjajnog. Ni najveći majstor ne bi ga sastavio!

— Ja sam Put i Istina, reče.

— Nismo li mogli i bez tebe, zajauka zemlja. Zakoni se zacrveniše. Običaje uhvatiše trnci. Službenost se grčila.

— Što hoćeš?

— Nisam donio mir, nego mač!

Povijest pusti suzu. Čovjek utonu u duboku malenost. Obuze ga strah. Zašto je došao? Zašto je napustio knjige? Zašto je pobjegao iz legende? Zašto je postao zbilja?

Čovjek je bio iznenađen. Njegovo vrijeme preplašeno. Ljudska učmalost je bila prevarena. Nato čovjek nije bio spreman. To nije mogao oprostiti. Ljudski se moralo djelovati.

Njega je trebalo vratiti u knjige. U legendu. Tamo gdje je i bio. Mogao je biti nada, ali zbilja nikako.

Ljudska nespремnost preuze odgovornost. Povijest se pribere. Stoljeća se smiriše. Norme odahnuše. Zakoni se upustiše. Garniture se zasjajiše. Nespремni mrak nije htio priznati svoju zoru, svoje svjetlo, i ostade u crnoj sjeni istine.

Njega, u znojnoj plahti, izvedoše na sjajni Lithostrotos.

»Ja sam Svjetlo« stajaše pred službenim mrakom.
Pred čovjekom, za čovjeka!

Odgovarao je za Istinu. Za Put. Za Svjetlost. Za svoju zbiljnost.

Učinio je čovjek jedino što je mogao. Svojim maksimumom prikovao Ga je za drveni križ.

Raspeti Nazarećanin ostavio je čovjeku njegov mir. Opet je čovjek mirno jeo, karijezirao egzistenciju i bio ljudski sretan.

Službeni povijesni higijeničari vratiše Ga u legendu. Vratiše Ga u knjige.

Put, Svjetlo i Istina — postade dio literature. Predmet simpozija. Možda, ekstravagancije. Možda, san očajnika. Ili, predobjedna meditacija povijesnih nastavljača.

Put, Svjetlo i Istina — postade san svojih mogućih sudaca.

A zbilja svih onih koji trenutno sjede na vlastitom ovozemnom Lithostrotosu.

U IGRI CRTEŽA, PIJESKA, VODE I NEBA

Stanislava Adamić

Zaigrah — tko zna po koji put — suludo i smjelo. Skrivah se iza svoga, iza Tvoga lica. Mišljah: moj je izbor. Otac voli da se dijete igra. Zato je Otac. I da se veseli veselju djeteta. On će usmjeriti zadnji potez. On zna što dijete želi. I sposobnost njegova hoda. I umijeće kretnje. On, na kraju, prozire i sve boje njegove priče i umije ih pretvoriti u nebo.